

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3196/2021. (V. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kpkf.V.39.550/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A gazdasági társaság indítványozó jogi képviselője (Lendvai és Szörényi Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Lendvai András) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Törvényszék 15.K.704.570/2020/8. számú végzése és a Kúria mint másodfokú bíróság Kpkf.V.39.550/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel álláspontja szerint a végzések sértik az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdését, a XXIV. cikkének (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [2] A megsemmisíteni kért bírósági döntések, az alkotmányjogi panaszindítvány, az indítványozó által csatolt másodfokú közigazgatási végzés, valamint a tárgyi ügyben a mulasztás igazolása tárgyában hozott bírósági határozatok alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. A másodfokú közigazgatási végzésben foglaltak szerint az indítványozó egy másik gazdasági társaság részére kiadott, „élelmiszer-értékesítést kezelőszemélyzet nélkül végző automaták” üzemeltetésével kapcsolatos felügyeleti szolgálati engedély átírása iránti kérelmet nyújtott be az elsőfokú hatósághoz. Ezen eljárással párhuzamosan azonban az elsőfokú hatóság a szóban forgó felügyeleti szolgálati engedélyt 2019. november 26-án kelt határozatával a gazdasági társaságtól visszavonta, ezért az indítványozó kérelmét ugyanezen a napon – arra hivatkozva, hogy a visszavonás miatt érdemben azt nem vizsgálhatta – elutasította. Az indítványozó fellebbezése alapján meghozott másodfokú közigazgatási végzés az elsőfokú döntést megsemmisítette, és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. A másodfokú hatóság indokolása szerint ugyanis a szolgáltatói engedély visszavonásáról rendelkező határozat bírósági felülvizsgálata folyamatban van, és amíg a bíróság e kérdésben nem dönt, addig nem vizsgálható az indítványozó átírási kérelme, ezért a megismételt elsőfokú eljárásban a közigazgatási perre tekintettel felfüggesztésnek van helye.
- [4] 1.2. A Fővárosi Törvényszék, a 2020. május 22-én hozott 15.K.704.570/2020/8. számú végzésével az indítványozónak a másodfokú közigazgatási döntés ellen előterjesztett keresetlevelét visszautasította.
- [5] Végzésének indokolásában a bíróság megállapította, hogy az indítványozó a másodfokú közigazgatási végzést 2020. március 5-én vette át, míg a keresetlevelet 2020. április 20-án – mulasztás igazolására irányuló kérelem nélkül – terjesztette elő azzal a hivatkozással, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Veir.) 97. § (2) bekezdése alapján a keresetindítási határidő 2020. április 30-án jár le.
- [6] A bíróság döntésének indokolásában ezzel ellentétben kifejtette, hogy a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 39. § (1) bekezdése szerint a keresetlevelet – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a vitatott közigazgatási cselekmény közlésétől számított 30 napon belül kell előterjeszteni, a Kp. 39. § (4) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtására nyitva álló határidőt az ítélezési szünet nem érinti, továbbá a Veir. 97. § (2) bekezdése a keresetindításra – amely a bíróság álláspontja szerint nem eljárási határidő – nem vonatkozik, ugyanakkor a Veir. 1. §-a alapján a mulasztás kimentésére az indítványozónak valóban hosszabb határidő áll rendelkezésére. Hivatkozott a bíróság a Kúria által 2020. április 23-án kiadott 1/2020. (IV. 23.) KK vélemény 2. pontjában foglaltakra is, amely ugyancsak azt tartalmazza, hogy a keresetindítási határidő a veszélyhelyzet miatt nem hosszabbodik meg. Végül a bíróság kifejtette, hogy a Veir. az ágazati

szabályokban foglalt keresetindítási határidőkre sem vonatkozik, a Kp.-ben és az ágazati szabályokban található eltérő (megengedő) értelmezés már csak ennek okán sem indokolt. Mivel a keresetlevelet az indítványozó 2020. április 6. napjáig nyújthatta volna be, és ezt a határnapot elmulasztotta, igazolási kérelmet nem terjesztette elő, ezért a Kp. 48. § (1) bekezdés *i)* pontja alapján a bíróság a keresetlevelet visszautasította.

- [7] 1.3. A Fővárosi Törvényszék a 2020. június 15-én kelt 15.K.704.570/2020/11. számú végzésével az indítványozó 2020. június 5. napján előterjesztett igazolási kérelmét – a Veir. 1. §-a alapján azt határidőben érkezettnek tekintve – érdemben vizsgálta, és azt indokolt döntésével elutasította. A bíróság végzésének indokolásában megállapította, hogy az indítványozó csak a visszautasító végzés kézhezvételét követően hivatkozott az ügyvezető 2020. március 15-i hétvégén történt ausztriai síelésére és az azt követő önkéntes karanténra. A bíróság megállapítása szerint a másodfokú közigazgatási végzés 2020. március 5-i, jogi képviselő általi átvételét követően elegendő idő állt az ügyvezető és a jogi képviselő rendelkezésére a személyes konzultációra, azt követően pedig telefonon, interneten, skype-on, vagy egyéb technikai eszköz segítségével is biztosítható lett volna az egyeztetés a keresetlevél benyújtása ügyében. A bíróság rámutatott arra is, hogy az indítványozó által csatolt számla az indítványozó nevére lett kiállítva, ami azonban azt nem igazolja, hogy az indítványozó ügyvezetője Ausztriában tartózkodott volna, mert a cégnéven kívül azon más név nem szerepel. Végül a bíróság kifejtette, hogy az indítványozó által hivatkozott igazságügyi minisztériumi levél a bíróságot nem köti, mert a bíróság eljárása során a jogszabályokat alkalmazza.
- [8] 1.4. Az indítványozó fellebbezése alapján a Kúria mint másodfokú bíróság a 2020. szeptember 28-án hozott Kpkf.V.39551/2020/2. számú végzésével a Fővárosi Törvényszék igazolási kérelem tárgyában hozott 15.K.704.570/2020/11. számú végzését helybenhagyta. Végzésének indokolásában a Kúria kifejtette, hogy az igazolási kérelem elutasításával szemben felhozott érvek nem voltak alkalmasak a mulasztás vétlenségének valószínűsítésére, mert az indítványozó ügyvezetőjének a hivatkozott körülmények mellett is lett volna lehetősége a jogi képviselővel való – nem személyes – kapcsolattartásra, és így a keresetlevél határidőben történő benyújtására.
- [9] 1.5. Az indítványozó fellebbezése alapján a Kúria mint másodfokú bíróság a 2020. október 1-jén meghozott Kpkf.V.39.550/2020/2. számú végzésével a Fővárosi Törvényszéknek az indítványozó keresetlevelét visszautasító 15.K.704.570/2020/8. számú végzését helybenhagyta. Végzésének indokolásában a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatoknak a Kp. 78. § (2) bekezdése szerinti megfelelő mérlegelésével, a vonatkozó jogszabályhelyek helyes értelmezésével és alkalmazásával helytállóan döntött. E döntéssel és annak indokolásával a Kúria egyetértett, ezért a Kp. 114. § (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel azt megismételni nem kívánta.
- [10] 2. Az indítványozó – kiegészítéssel egységes szerkezetbe foglalt – alkotmányjogi panasza szerint a bíróságok támadott döntései sértették az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében, a XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XV. cikk (1) bekezdésében biztosított alapvető jogait.
- [11] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt sérelmét az indítványozó arra hivatkozva állította, hogy a Veir. 97. §-ának (2) bekezdése véleménye szerint minden polgári-, és közigazgatási peres és nemperes eljárásban előforduló, 2020. március 15. és 2020. április 15. között lejáró határidőt meghosszabbított 2020. április 30. napjáig és a Veir. szóban forgó rendelkezése semmiféle utalást nem tett arra, hogy az ezen eljárásokban felmerülő határidők között azok jellege alapján különbséget lehetne tenni. Véleménye szerint ezt támasztja alá egy 2020. április 2-án közzétett „OBH Tájékoztató” is, amely szerint a Veir. egyrészt az eljárási kódexek szerinti, másrészt a kódexek alkalmazásával a bíróság által megállapított határidőkre terjed ki.
- [12] Hivatkozott, és másolatban is csatolt az indítványozó egy, az Igazságügyi Minisztérium egyik helyettes államtitkára által egy más ügyben kiadott, 2020. április 8-án kelt levelet, amely az indítványozó szerint ugyancsak az ő jogértelmezését támasztja alá azzal, hogy szövege szerint minden ezen időszakban lejáró határidő meghosszabbodik, függetlenül attól, hogy ez alatt az időszak alatt milyen eljárási rezsim érvényesült. Az indítványozó szerint a bíróságok, így a Kúria *contra legem* jogértelmezése vezetett a tisztességes, nyilvános bírósági tárgyaláshoz való joga sérelméhez, ideértve a Kúriának az 1/2020. (IV. 23.) KK véleményében foglalt „szűkítő” jogértelmezését is, amellyel ellentétben az indítványozó álláspontja szerint a keresetindítási határidő egyébként is eljárási határidőnek tekintendő.

- [13] Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdésében foglalt, az indokolt határozathoz fűződő joga azért sérült, mert a bíróságok nem indokolták meg a döntéseiket, így a Veir. 97. § (2) bekezdése figyelmen kívül hagyását, és az igazolási kérelmek méltányos elbírálására vonatkozó általános törvényi rendelkezések alkalmazásának elmulasztását. Álláspontja szerint a Kúriának az ügyben hozott döntései minimálisan sem feleltek meg az indokolási kötelezettségből fakadó elvárásoknak, hiszen a jogalkotói nyilatkozattal és a bírósági hivatalos szerv tájékoztatásával kapcsolatos érvelését nem érintették a bíróságok határozatai.
- [14] Végül állította az indítványozó az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt jogegyenlőségi és diszkriminációmentességi szabály sérelmét is. Álláspontja szerint ugyanis a jogalkotó nem tett különbséget az eljárás megindítására nyitva álló, vagy az eljárás során felmerülő (pl. fellebbezési) határidők között, a jogalkotó azt *ex lege* valamennyi közigazgatási perben érintett személynek biztosította, ennek ellenére a támadott végzések alkotmányosan nem igazolható módon tettek különbséget az indítványozó és más, a közigazgatási peres ügyük más szakaszában eljáró személyek között.
- [15] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [16] 3.1. Az indítványozó a Kúria Kpkf.V.39.550/2020/2. számú végzését 2020. október 27. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt 2020. december 28-án, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntéseket és kifejezett kérelmet e végzések megsemmisítésére, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezését, valamint – kizárólag az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az indítványozó a bírói döntés alapjául szolgáló eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapítja: bár az indítványozó felhívta az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdését, XXIV. cikkének (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikkének (7) bekezdését is, indokolása azonban kizárólag a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére, azaz arra vonatkozott, hogy az ügyben eljáró bíróságok, így a Fővárosi Törvényszék és a Kúria – véleménye szerint – *contra legem* jogértelmezése vezetett az általa törvénytörtőnek tartott másodfokú közigazgatási végzés érdemi felülbírlatának elmaradásához.
- [18] 3.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz felvesse a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést tartalmazzon. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalkopozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.
- [19] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét abban látta, hogy a támadott végzésekben a bíróságok a keresetindítást nem perbeli cselekményként, a keresetindítási határidőt nem a bírósági eljárás részeként értelmezték, amelyre – mint anyagi jogi jellegű határidőre – álláspontjuk szerint a Veir. 97. §-ának (2) bekezdése nem vonatkozik. Ezzel ellentétben az indítványozó úgy véli, hogy a Veir. 97. § (2) bekezdése nem tesz különbséget a határidők között és a keresetindítási határidő egyértelműen eljárási határidő.
- [20] Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint az indítványozó valójában egy jogszabály-értelmezési kérdésben indítványozta a bírósági döntések Alkotmánybíróság általi felülvizsgálatát. Ugyanakkor az Alaptörvény 25. cikkének (1) bekezdése szerint az igazságszolgáltatás a bíróságok feladata, míg a 25. cikk (3) bekezdése szerint a Kúria biztosítja a bíróságokra kötelező jogegységi határozatok meghozatalával a jogalkalmazás egységét. Ennek értékelése nem az Alkotmánybíróság feladata, azonban megjegyzendő, hogy az alkotmányjogi panaszban felvetett, a keresetindítási határidőre vonatkozó elvi kérdést illetően a bíróságok jelen ügyben sem tértek el a 4/2003. Polgári jogegységi határozatban foglaltaktól.
- [21] Az Alkotmánybíróság már több ügyben kimondta, hogy a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi – vélt, vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazás

zásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható {lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]}.

- [22] Az Alkotmánybíróság jelen ügy kapcsán is hangsúlyozza továbbá, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [23] 4. Az indítványozó a fentiekben kifejtettek szerint, a támadott bírói döntésekkel kapcsolatosan nem állított olyan alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [24] Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában. és részben az 52. § (1b) bekezdés e) pontjában szabályozott befogadási feltételeknek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. április 27.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/61/2021.

